

Utbildningsinspektion i Leksands gymnasium

Inledning

Skolinspektionen är ny myndighet för tillsyn, kvalitetsgranskning och tillståndsprövning sedan den 1 oktober. Det innebär att Skolinspektionen svarar för de frågor som Skolverket tidigare svarade för inom detta område. Inspektioner som påbörjats under Skolverkets ansvar drivs vidare som regelbunden tillsyn och rapporteras av Skolinspektionen.

Skolinspektionen har granskat verksamheten i och besökt Leksands gymnasium den 13-15 maj 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Den regelbundna tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats:

www.skolinspektionen.se

Huvudmannen har ansvar för att de brister som Skolinspektionen lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionen beslut.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen, dels den information som samlats in under tillsynsbesöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Leksands gymnasium intervjuades elever, lärare, rektorer samt företrädare för elevvården. Inspektörerna besökte även lektioner på samtliga program. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Beskrivning av skolan

Leksands gymnasium	Antal elever
Gymnasieskola	786

Källa: Skolans egna uppgifter

Leksands gymnasium utgör den kommunala gymnasieskolan i kommunen. Inom kommunen finns ingen fristående gymnasieskola. 75 procent av kommunens elever

2 (15)

går på Leksands gymnasium och dessa utgör 60 procent av det totala elevantalet. 40 procent av eleverna kommer alltså från intilliggande kommuner. Leksands kommun har ett samverkansavtal med dessa om intag till gymnasieskolan. Trots detta är det endast 80 procent av eleverna som får sitt förstahandsval tillgodosett. Se vidare bedömning i kommunrapporten.

Skolan erbjuder följande utbildningar:

- Naturvetenskapsprogrammet (naturvetenskap, miljövetenskap)
- Estetiskt program (musik)
- Hantverksprogrammet
- Medieprogrammet (medieproduktion)
- Hotell- och restaurangprogrammet (riksrekryterande lokal inriktning: turist-hotell)
- Industriprogrammet (riksrekryterande lokal inriktning: trädesign)
- Samhällsvetenskapsprogrammet (samhällsvetenskap, ekonomi, språk)
- Teknikprogrammet (datorteknik och teknik och design)
- Omvårdnadsprogrammet (omvårdnad)
- Barn- och fritidsprogrammet (pedagogisk och social verksamhet)
- Handelsprogrammet (handel och service)
- Individuella program

Helhetsbedömning

Sammantaget når eleverna vid Leksands gymnasium goda resultat, resultaten ligger över genomsnittet för riket vad gäller såväl minst betyget Godkänt på alla kurser som behörighet till högskolan. Särskilt goda resultat når eleverna på de yrkesförberedande programmen där också avhoppet är få. Skolan har ett väl utvecklat kvalitetsarbete för att säkerställa skolans kunskapsresultat och programmålen och kursplanernas mål styr undervisningens inriktning.

Verksamheten vid skolan visar på stor omtanke om skolans elever och det råder ett tryggt arbetsklimat och ett fint förhållningssätt mellan elever och personal.

Kvaliteten i undervisningen, bland annat när det gäller elevernas möjligheter till inflytande och anpassning av arbetsformer, uppvisar dock skillnader mellan skolans lärare och det förekommer avvikelser i olika avseenden från läroplanen och andra författningar. Detta gäller främst huruvida undervisningens upplägg utgår från programmålen. Att tillse att eleverna får en likvärdig utbildning och att undervisningens kvalitet lever upp till dessa krav, oavsett vilken lärare som undervisar, är den viktigaste uppgiften för rektorerna som pedagogiska ledare. Att utveckla detta ser Skolinspektionen som skolans mest angelägna utvecklingsområde. Skolinspektio-

nen vill emellertid framhålla att i övriga avseenden fungerar styrning och ledning av skolan mycket väl i förhållande till det nationella uppdraget.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas:

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever samt 2 § förordningen om elevers delaktighet).
- Utbildningen är inte avgiftsfri (5 kap. 21 § skollagen).
- Lokala kurser vars innehåll strider mot förordningen anordnas (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).
- Eleverna har inte varit delaktiga i arbetet med kvalitetsredovisningen (4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör förbättra formerna för att analysera, följa upp och utvärdera kunskapsresultaten i förhållande till metoder och arbetssätt i undervisningen.
- Skolan bör tillse att den information som fortlöpande ska delges eleverna om utvecklingsbehov och framgångar i studierna förbättras.
- Skolan bör arbeta för att bedömning alltid ska utgå från allsidiga examinationsformer.
- Skolan bör utveckla sina arbetsformer så att de ger utrymme för olika kunskapsformer att samspela med varandra.
- Skolan bör utveckla formerna för att ge eleverna inflytande över undervisningen.
- Skolans lärare bör i högre grad samverka för att åstadkomma en jämn arbetsbelastning och skapa en god lärandemiljö för eleverna.
- Undervisningen bör i högre grad anpassas till elevernas enskilda behov och förutsättningar.

Bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.

4 (15)

- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Tabell 1: Resultat för elever i gymnasieskolans årskurs tre

	Leksands gymnasium ^[1]					Kommungrupp ^[2]	Riket ^[3]
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008
Genomsnittlig betygspoäng	14,6	14,3	14,2	14,2	14,5	14,0	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	92,5	91,0	90,8	92,3	94,0	90,4	88,9
Andel (%) som fullföljde utbildningen inom fyra år ^[4]	82,3	83,5	81,3	85,6	85,3	77,0	76,4

Källa: Skolverkets kommunsammanställning

^[1] Uppgifter baserade på samtliga kommunala gymnasieskolor i kommunen

^[2] Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

^[3] Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

^[4] Från och med 2006 års officiella statistik inkluderas elever på Individuella programmets introduktionskurs för invandrare (IVIK) i den här variabeln. Detta gör att tidsserien bryts och kan resultera i oväntade trendbrott.

Kommentar:

Andelen elever som påbörjade sin utbildning för fyra år sedan och som 2008 erhållit ett slutbetyg är 85,3 procent vilket är över genomsnittet i riket. Noteras bör även att skolan 2008 i sitt resultat för andelen elever med behörighet till högskolan uppvisar ett högre resultat än riket i övrigt. Betygspoängen på de nationella programmen ligger i paritet med det genomsnittliga resultatet för riket. Andelen elever som fullföljer utbildningen ligger betydligt över genomsnittet för riket för alla program utom teknikprogrammet. Flertalet elever som läser individuellt program går vidare till ett nationellt program. Enligt den senast tillgängliga nationella statistiken över andelen elever som fick lägst betyget Godkänd i samtliga kurser var andelen vid Leksands gymnasium 66,4 procent, vilket var något över genomsnittet för riket.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsutvecklingen för varje elev följs upp fortlöpande i samtliga ämnen,
- om lärarna informerar eleven fortlöpande om både utvecklingsbehov och framgångar i studierna,
- om varje elev, minst en gång per termin ges ett utvecklingssamtal som utgår från en individuell studieplan med uppgifter om elevens studieväg och om de val av kurser som eleven gjort,

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	x		

Motivering:

Förhållandena vid Leksands gymnasium uppfyller inom detta område endast delvis de nationella styrdokumentens mål och krav. Avvikelse finns framför allt när det gäller uppföljning av elevernas kunskapsresultat, och att eleverna inte alltid ges en kontinuerlig återkoppling av sin kunskapsutveckling. Däremot har eleverna utvecklingssamtal varje termin.

Inom nedanstående områden bedömer Skolinspektionen att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Uppföljning av resultaten

Skolans verksamhet måste, enligt läroplanen, utvecklas så att den svarar mot uppställda mål, och för att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina

undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder.

Enligt de lärare inspektörerna intervjuar är detta en naturlig del av arbetssättet. Denna utsaga motsägs till viss del av inspektörernas egna observationer vid lek-tionsbesök där en del undervisning styrdes utifrån läromedlet och inte var anpassat till elevgruppen. Även vid elevintervjuerna framkom att det var mycket beroende på vilken lärare som undervisade om undervisningen anpassades efter elevernas förutsättningar eller ej. Skolan som helhet saknar dessutom former för att systematiskt analysera kunskapsresultaten i förhållande till gällande nationella mål att sträva mot för att på den grunden förbättra undervisningen så att eleverna i högre grad når kunskapsmålen. Skolinspektionen bedömer att skolan bör förbättra formerna för att analysera kunskapsresultaten i förhållande till de förutsättningar eleverna ges i undervisningen. Metoder och arbetssätt bör i högre grad utvärderas och omprövas utifrån elevernas resultat.

Information om utvecklingsbehov och framgångar i studierna

Läroplanen föreskriver att läraren fortlöpande ska ge varje elev information om elevens utvecklingsbehov och framgångar i studierna.

Eleverna vid Leksands gymnasium beskriver att det händer att de inte får stöd i att tolka kursplanernas mål och betygskriterier av sina lärare. Det förekommer även att de inte alls får ta del av dessa. Detta får som konsekvens att det inte är tydligt för eleverna vad som krävs för ett högre betygsssteg. Enligt eleverna varierar kvaliteten i informationen mellan de olika lärarna. Om man däremot som elev riskerar ett Icke Godkänt betyg är dock informationen oftast tydlig och kommer i tid. Motsatsen har dock förekommit. Skolinspektionen bedömer att skolan i högre utsträckning bör tillse att eleverna fortlöpande informeras om både utvecklingsbehov och framgångar i studierna.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevens kunskaper och därvid beaktar hela kursen,
- om lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevens kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering:

Förhållandena vid Leksands gymnasium uppfyller inom detta område i huvudsak de nationella styrdokumentens mål och krav. Avvikelse finns framför allt när det gäller betygssättning utifrån en allsidig bedömning. Skolan använder sig av nationella prov och gör systematiska jämförelser mellan betygsutfall och provresultat, betygs katalog finns upprättad i god ordning och eleverna får regelbundet utdrag ur den i form av ett samlat betygskatalog. Dessutom finns väl utarbetade rutiner för att vid betygssättningen väga in de kunskapsmål som eleven når i den arbetsplatsförlagda utbildningen. Inom nedanstående områden bedömer Skolinspektionen att verksamheten bör utvecklas.

Allsidig bedömning

Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av varje elevs kunskaper och därvid beakta hela kursen. De elever som inspektörerna samtalade med under sitt besök beskriver att det varierar mellan olika lärare om bedömningen inför betygssättningen är allsidig. Tillsynen visar att det förekommer att prov vid bestämda tidpunkter tenderar att vara dominerande i bedömningen av elevernas kunskapsutveckling i stället för mer varierade och återkommande examinationsformer. Skolinspektionen bedömer att skolan bör arbeta för att bedömningen alltid ska utgå från allsidiga examinationsformer.

1.4 Genomförande av utbildningen**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om alla elever har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar,
- om skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande,
- om undervisningen är saklig och allsidig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om samverkan sker mellan skolan och det omgivande samhället.,
- om varje elev har en individuell studieplan,

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering:

Genomförandet av utbildningen vid Leksands gymnasium uppfyller inom detta område i huvudsak de nationella styrdokumentens mål och krav och bedöms hålla god kvalitet. Goda exempel på hur programmålen och kursplanernas mål styr undervisningen framkommer, vidare att lärarna samverkar för att utbildningen ska utgöra en helhet för eleven. Varje elev vid Leksands gymnasium har en individuell studieplan. I inspektionen framkommer att undervisningen lever upp till kravet att vara saklig och allsidig. Lärare och skollledning arbetar systematiskt med kontakter med det omgivande samhället exempelvis genom arbetsplatsförlagd utbildning och har mycket väl utvecklade internationella kontakter som är en naturlig del av undervisningen.

Inom nedanstående områden bedömer Skolinspektionen att verksamheten bör utvecklas.

Utrymme för olika kunskapsformer

Vid tillsynen framkommer att undervisningens utformning utifrån läroplanens krav på att ge utrymme för olika kunskapsformer såsom fakta, färdigheter, förståelse och förtrogenhet, varierar stort mellan skolans lärare. Som en följd av detta beskriver eleverna att deras lust till lärande påverkats negativt i ett antal kurser med ensidiga arbetsformer. Skolinspektionen bedömer att skolan bör utveckla sina arbetsformer så att de ger utrymme för olika kunskapsformer att samspela med varandra.

Demokratiska arbetsformer och elevinflytande

Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och utveckla elevernas förmåga och vilja att ta personligt ansvar och att aktivt delta i samhällslivet.

Under tillsynsbesöket noterar inspektörerna goda exempel på att eleverna är med och utformar undervisningen och hur läraren utgår från elevernas intressen och erfarenheter. Deras delaktighet i utformningen av undervisningen bedöms därmed i vissa fall vara väl utvecklad men skiftar betydligt mellan lärare. Elevinflytandet utnyttjas dessutom inte alltid som en del av ett målstyrt arbetssätt och som tidigare nämnts har inte lärare och elever alltid tolkat kursplanernas mål tillsammans så att eleverna fått förståelse för dessa. Skolinspektionen bedömer att skolan bör utveckla formerna för att ge eleverna inflytande över undervisningen.

Samverkan inom skolan

Enligt läroplanen ska skolans lärare samverka för att åstadkomma en god lärmiljö för eleverna. Vidare har eleverna enligt skollagen rätt till en jämn arbetsbelastning över året. Vid tillsynsbesöket framkommer att många elever känner sig stressade och att det beror på en hög arbetsbelastning i slutet av terminerna för att lärarna ska kunna göra sina bedömningar inför betygsättningen. Exempel på detta är att man under ett par veckor kan ha flera stora prov som omfattar hela kursen och att det

kan bli tre prov i veckan och även två prov samma dag. Detta drabbar främst de elever på studieförberedande program där, som ovan beskrivits, skriftliga prov är den dominerande examinationsformen. Skolinspektionen bedömer att skolans lärare i högre grad bör samverka för att åstadkomma en jämn arbetsbelastning och skapa en god miljö för lärande.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav,
- om skolans individuella program först och främst förbereder eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering:

Förhållandena vid Leksands gymnasium uppfyller på i huvudsak de nationella styrdokumentens mål och krav. Skolan erbjuder eleverna stödundervisning och åtgärdsprogram upprättas för elever i behov av särskilt stöd. Utbildningen för de elever som läser på ett individuellt program är huvudsakligen inriktad på att förbereda för studier på ett nationellt program. Avvikelse finns när det gäller individanpassningen av undervisningen.

Inom nedanstående område bedömer Skolinspektionen att verksamheten bör utvecklas.

Individanpassad undervisning

Läraren ska, enligt läroplanen, utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Varje elev ska få stimulans att växa med uppgifterna och möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Vid Leksands gymnasium noterar inspektörerna goda exempel på en hög grad av individanpassning, särskilt inom språkundervisningen och inom karaktärsämnen på industriprogrammet. Men tillsynen visar även många exempel på att undervisningen är utformad på samma sätt för alla elever i en undervisningsgrupp. Skolinspektionen bedömer att undervisningen i högre grad bör anpassas till elevernas enskilda behov och förutsättningar.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering:

Genomförandet av utbildningen vid Leksands gymnasium uppfyller på detta område i huvudsak de nationella styrdokumentens mål och krav. Skolans miljö är trygg och trivsamt och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete bland annat genom olika schemabrytande aktiviteter såsom solidaritetsdagen och livskunskap. Enligt inspektörerna präglas verksamheten av ett gott förhållningssätt mellan elever och elever och personal. I den enkät som genomförs årligen framkommer dock att det finns problem med kränkningar mellan elever och elever och personal. Ett antal åtgärder och fördjupade analyser runt detta resultat finns beskrivna i skolans kvalitetsredovisning. Inspektörerna vill framhålla det angelägna i att fortsätta följa upp dessa resultat.

Inom nedanstående område bedömer Skolinspektionen att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Likabehandlingsplan

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakas-

serier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år i kvalitetsredovisningen. Arbetet ska ske under medverkan av eleverna och planen ska utgå från en specifik redovisning av verksamhetens behov som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Leksands gymnasium har utarbetat en handlingsplan för att motverka alla former av kränkande behandling. Handlingsplanen innehåller i några delar sådant som en likabehandlingsplan bör innehålla, dock saknas en specifik redovisning av skolans behov och därmed beskrivning av åtgärder för att komma tillrätta med dessa. Skolans elever har inte givits möjlighet att medverka vid upprättandet av handlingsplanen.

Skolinspektionen bedömer att likabehandlingsplanen vid Leksands gymnasium inte fullt ut lever upp till kraven. Skolan måste därför upprätta en sådan i enlighet med lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav,
- om skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav,
- om skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav,
- om skolan erbjuder studie- och yrkesorientering,
- om de läromedel som används håller god kvalitet,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering:

Förhållandena vid Leksands gymnasium uppfyller på detta område i huvudsak de nationella styrdokumentens mål och krav. Eleverna får tillgång till studie- och yrkesorientering av god kvalitet, skolan kan visa att eleverna erbjuds den garanterade undervisningstiden, oftast finns läromedel för en tidsenlig undervisning att tillgå samt bibliotek och utrustade lokaler för karaktärsämnen på de olika programmen. Avvikelser finns bl.a. när det gäller avgifter för utbildningen.

Inom nedanstående område bedömer Skolinspektionen att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Valmöjligheter

Enligt gymnasieförordningen ska elever erbjudas varje kurs som förekommer på ett nationellt program i kommunen som individuellt val. Specialidrott får anordnas som individuellt val.

I Leksands gymnasium finns möjlighet att inom ramen för det individuella valet välja specialidrott. Specialidrott erbjuds med olika inriktningar, bland annat fotboll, ishockey och baseball. För baseballinriktningen genomförs färdighetstester som en del i urvalsförfarandet innan eleverna sökt ett nationellt program vid skolan.

Dessa färdighetstester utförs av baseballinstruktörer som arbetar som baseballtränare på baseballförbundet.

Leksands gymnasium bör sträva efter att anordna specialidrott efter elevernas önskemål så att alla som vill ha en viss inriktning på sin specialidrott som individuellt val också får det. Det är emellertid inte förenligt med bestämmelserna att idrottsföreningar eller idrottsförbund har inflytande över vilka elever som antas till det individuella valet. Det är skolan som ska fatta beslut i dessa frågor. Skolinspektionen vill påpeka vikten av att skolan ser över sin organisation så att elever i större utsträckning kan erbjudas plats inom önskad inriktning på det individuella valet specialidrott, samt säkerställa att utomstående idrottsföreningar och idrottsförbund inte har något inflytande över vilka elever som får plats.

Lokala kurser

En lokal kurs ska ge kunskaper i ett eller flera nationellt fastställda ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. En lokal kurs får inte ersätta kurser i kärnämnen eller de kurser i karaktärsämnen som är gemensamma för ett nationellt program eller finns inom en nationellt fastställd inriktning. Det är kommunens ansvar att se över de lokalt fastställda kursplanerna så att de överensstämmer med författningarna. I Leksands kommun är detta delegerat till gymnasiechefen. Tillsynen visar att det bland Leksands gymnasiums lokala kurser finns sådana som inte lever upp till författningarnas krav. Exempelvis finns kurser inom ämnen som inte är nationellt fastställda för gymnasieskolan såsom träslöjd. Vidare finns det kurser som avhand-

lar läroplans mål såsom elevdemokrati och elevdemokrati och ledarskap. Skolan får heller inte ställa krav på att elever har viss utrustning för att kunna delta i kursen vilket är fallet i kurserna Fotografi A och Fotografi B. Skolan erbjuder även 50 p som ska förbereda eleverna för teoriprovet för körkort med behörighet B. Men dessa kunskapsmål uppnås redan genom ett antal kurser inom ramen för Fordonsprogrammet med inriktning mot transport omfattande 500 poäng. Detta måste skolan åtgärda.

Avgifter

Enligt skollagen ska utbildningen i gymnasieskolan vara avgiftsfri för eleverna. De enda undantag som får förekomma är att huvudmannen beslutar att eleverna ska hålla sig med enstaka egna hjälpmedel samt enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Vid tillsynen framkom dock att elever vid Leksands gymnasium betalat upp till 5 000 kronor för studieresor. Detta måste skolan åtgärda.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som krävs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetens:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering:

Genomförandet av utbildningen vid Leksands gymnasium uppfyller på detta område i huvudsak de nationella styrdokumentens mål och krav. Kompetensutveckling anordnas för den personal som har hand om utbildningen, och skolans tre rektorer har utbildning och erfarenhet på det pedagogiska området. Skolans personal har utbildning för den undervisning den bedriver och i de fall man inte kunnat anställa pedagogiskt utbildad personal utannonseras dessa tjänster årligen.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektor tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Förhållandena vid Leksands gymnasium uppfyller på detta område i huvudsak de nationella styrdokumentens krav. Vid inspektionen framkommer att rektorerna håller sig förtrogna med verksamheten genom att initiera diskussioner och delta i verksamheten. Som styrinstrument finns dessutom en gemensam arbetsplan och rektorerna tar ansvar för att skolans kunskapsresultat som helhet följs upp och utvärderas. Vidare fattar rektorerna beslut enligt bestämmelserna. Med anledning av vad som framkom vid observationer och intervjuer under besöket vill dock inspektörerna påpeka att det är viktigt att det pedagogiska ledarskapet tydligare inriktas för att höja kvaliteten i all undervisning.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen,

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Genomförandet av utbildningen vid Leksands gymnasium uppfyller på detta område i huvudsak de nationella styrdokumentens mål och krav. Skolan har ett utvecklat systematiskt kvalitetsarbete som dokumenteras i en kvalitetsredovisning. Den kvalitetsredovisning som sändes in efter tillsynsbesöket följer förordningens krav.

Stockholm 2009-01-15

Malin Winbladh

Stig Westlund